

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

48

**НАУКОВО-
МЕТОДИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**

Матеріали конференції

*Розвиток методологічних основ
вищої освіти в ОНАХТ*

ОДЕСА 2017

Матеріали друкуються відповідно до рішення 48-ї науково-методичної конференції ОНАХТ “Розвиток методологічних основ вищої освіти в ОНАХТ”, яка проходила 12–13 квітня 2017 року.

Склад редакції: Єгоров Б.В., д-р техн. наук, професор,
Трішин Ф.А., канд. техн. наук, доцент,
Мардар М.Р., д-р техн. наук, професор,
Кананихіна О.М., канд. техн. наук, доцент,
Мураховський В.Г., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Волков В.Е., д-р техн. наук, професор,
Корнієнко Ю.К., канд. фіз.-мат. наук, доцент,
Радіонова О.В., канд. техн. наук, доцент,
Купріна Н.М., канд. екон. наук, доцент,
Хобін В.А., д-р техн. наук, професор,
Васильєв С.В., методист

Підвищення ефективності самостійної роботи студентів

Чумаченко Ю.Д., доцент, к.т.н.

Сьогодні система підготовки фахівців у вищій школі зазнає постійних змін: змінюються програми дисципліни, відбувається переорієнтація навчальних планів на більш широке використання самостійної роботи студентів. Зрозуміло, все це спрямовано на підвищення ефективності навчального процесу, вихід на нову якість підготовки фахівців.

Ефективність навчального процесу в вищих навчальних закладах багато в чому залежить від того, як він зацікавлює, викликає і організує власну активну пізнавальну діяльність студентства.

Організація самостійної роботи студентів під керівництвом викладача є одним з найбільш ефективних напрямків у навчальному процесі, що розвиває вміння отримувати і закріплювати знання. Особливої актуальності самостійна робота набуває при вивченні спеціальних дисциплін, оскільки стимулює студентів до роботи з необхідною літературою.

Самостійне виконання завдань вчить мислити, аналізувати, ставити завдання, вирішувати виникаючі проблеми, тобто процес самостійної роботи поступово перетворюється в творчий. Хорошу допомогу в цьому можуть і повинні надавати нові інформаційні технології. Студенти, як правило, з великим інтересом вирішують поставлені завдання (курсове і дипломне проектування, виконання контрольних робіт, підготовка рефератів), коли використовують сучасні досягнення науки (передові комп'ютерні програми, Internet).

Головне завдання самостійної роботи студентів - це розвиток вміння придбання наукових знань шляхом особистого пошуку інформації, формування активного інтересу до творчого підходу в навчально-виховній роботі та при виконанні курсових робіт, рефератів і, в кінцевому підсумку, - дипломної роботи.

Формою контролю самостійної роботи, яка добре зарекомендувала себе, є реферат. В результаті роботи над рефератом студенти набувають основні знання з дисципліни, вивчають і засвоюють новий, часом навіть позапрограмний матеріал. Така форма роботи сприяє розвитку у студентів творчого мислення, навичок самостійної роботи з інформацією та літературою, допомагає поглибленому вивченню окремих професійних напрямків.

Важливою складовою самостійної роботи студентів є контроль з боку викладача. Формальний або епізодичний контроль може викликати у певної категорії студентів безвідповідальне ставлення до навчання, істотно знизити ефективність самостійної роботи. Форми контролю з одного боку повинні бути уніфіковані і єдині, а з іншого боку допускати творче розмаїття самого викладача. Крім широко відомих накопичувальних балів, рейтингів і т.п., необхідно також застосовувати мотивуючі чинники контролю, які можуть викликати прагнення до змагальності, перетворити рутинну роботу студентів в

цікаву діяльність. Так, наприклад, можна за достроково зроблену роботу нараховувати заохочувальні бали, підвищувати оцінку і навпаки за несвоєчасно здані реферати або контрольні роботи знижувати оцінки. При цьому обов'язковою умовою контролю знань повинна бути гласність, відкрите, публічне оголошення результатів контролю на лекції, виділення незвичайних, творчих робіт, аналіз типових помилок. Мотиваційним фактором у самостійній навчальній роботі може бути і особистість викладача. Викладач може бути прикладом для студента як професіонал, як творча особистість.

Викладач може і повинен допомогти студенту розкрити свій творчий потенціал, запалити в ньому вогник дослідника, прищепити любов до обраної професії. Це, в свою чергу, дозволяє виділити зі студентського середовища найбільш здібних, талановитих особистостей, здатних самостійно ставити і вирішувати масштабні наукові завдання.

НТТБ ОНАХТ